
Trosolwg

Mae'r safon hon ar gyfer gweithwyr cymdeithasol sy'n gweithio gydag unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau. Mae'r sefyllfaoedd cymhleth y mae gweithwyr cymdeithasol yn aml yn eu wynebu yn peri problemau, penblethau a gwrthdaro sydd â dimensiwn moesegol cryf. Gall y rhain godi o densiynau rhwng hawliau a chyfrifoldebau, rhwng risg ac amddiffyn, rhwng anghenion wedi'u hasesu a'r adnoddau sydd ar gael. Mae'r safon hon yn mynd i'r afael â chylch ymchwil, myfyrio, gweithredu a dysgu yng nghyd-destun gwneud penderfyniadau moesegol.

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Meini prawf perfformiad

*Mae'n rhaid eich bod
chi'n gallu:*

- P1 cydnabod materion moesegol, penblethau a gwrthdaro sy'n codi wrth ymarfer gwaith cymdeithasol
- P2 adolygu ffynonellau gwybodaeth a all lywio barn broffesiynol ynghylch materion moesegol, penblethau a gwrthdaro
- P3 myfyrio ar sut y gall eich gwerthoedd a'ch profiadau eich hun effeithio ar reoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro
- P4 llunio barn broffesiynol gan ystyried materion moesegol, penblethau a gwrthdaro
- P5 cynorthwyo eraill i ddeall sut y gall ystyriaethau moesegol fod wedi effeithio ar benderfyniadau a wnaed
- P6 gwerthuso canlyniadau'r modd rydych wedi rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro i lywio eich ymarfer yn y dyfodol

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

- K1 Deddfwriaeth genedlaethol, ei pherthynas â **pholisïau** ac ymarfer gwaith cymdeithasol
- K2 Codau, safonau, fframweithiau ac arweiniad statudol a phroffesiynol; eu perthynas â pholisi ac ymarfer gwaith cymdeithasol
- K3 Nodweddion y wlad gartref, ei hiaith, diwylliant, daearyddiaeth ac arferion
- K4 Damcaniaethau sy'n tanategu ein dealltwriaeth o ddatblygiad dynol a'r ffactorau sy'n effeithio arno
- K5 Damcaniaethau sy'n tanategu ein dealltwriaeth o faterion cymdeithasol o safbwyntiau seicolegol, cymdeithasegol a throsedddegol
- K6 Damcaniaethau gwahaniaethu mewn cymdeithas gyfoes
- K7 Beirniadaethau ar sail damcaniaethau ac ymchwil ar y berthynas rhwng deddfwriaeth, polisiau ac ymarfer gwaith cymdeithasol
- K8 Natur, rôl a gorchymyn y berthynas gwaith cymdeithasol, gan gynnwys ffiniau proffesiynol a moesegol
- K9 Egwyddorion, damcaniaethau, dulliau a modelau o ymyriad ac ymarfer gwaith cymdeithasol
- K10 **Ffactorau** sy'n gyffredinol yn cael eu cysylltu ag ymglymiad gwaith cymdeithasol
- K11 Eich cefndir, profiadau ac arferion eich hun a all effeithio ar eich ymarfer gwaith cymdeithasol
- K12 Egwyddorion asesu risg a rheoli risg
- K13 Egwyddorion cymryd risg yn gadarnhaol
- K14 Technegau datrys problemau a meddwl arloesol
- K15 Egwyddorion rheoli gwrthdaro
- K16 Offer a fframweithiau asesu a chynllunio
- K17 Cyd-destun diwylliannol ac ieithyddol yr unigolyn, y teulu, y grŵp neu'r gymuned
- K18 Egwyddorion gweithio mewn partneriaeth ag unigolion, teuluoedd,

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

- gofalwyr, grwpiau a chymunedau
- K19 Gweithdrefnau amlddisgyblaethol a sefydliadol lleol ar gyfer ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth
  - K20 Dangosyddion niwed neu gamdriniaeth posibl
  - K21 Nodweddion cyffredin ymddygiad cyflawnwyr
  - K22 Dangosyddion gelyniaeth, gwrthwynebiad neu ddiffyg cydymffurfio cudd
  - K23 Grym a chyfrifoldebau cyfreithiol a statudol y gellir eu defnyddio er mwyn diogelu unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau
  - K24 Egwyddorion ymarfer myfyriol, meddwl beirniadol a dysgu
  - K25 Prosesau a gofynion ar gyfer goruchwyliaeth ffurfiol o fewn eich sefydliad eich hun
  - K26 Sut a phryd i fanteisio ar gymorth anffurfiol wrth ymarfer
  - K27 Ffynonellau o adborth a all lywio myfyrio ar ymarfer a meddwl beirniadol

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Gwybodaeth Ychwanegol

Cwmpas/ystod

Ymarfer gwaith cymdeithasol gydag unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau, mewn ystod eang o gyd-destunau, gan gynnwys gwasanaethau cymdeithasol statudol ac anstatudol, datblygu cymunedol, cyfiawnder troseddol a lles addysgol

Cwmpas/ystod sy'n gysylltiedig â gwybodaeth a dealltwriaeth

Gall **polisiau** gynnwys rhai sy'n ymwneud â gofal cymdeithasol, diogelu, ail-leoli/atgyfannu yn y gymuned, cyfiawnder troseddol, mudo a cheisio lloches, addysg, iechyd, tai, budd-daliadau lles, amrywiaeth, gwahaniaethu a hybu annibyniaeth ac ymreolaeth oedolion, plant, teuluoedd, grwpiau a chymunedau
Gall **ffactorau** gynnwys camddefnyddio sylweddau; iechyd meddwl; eiddilwch; salwch corfforol; anabledd corfforol; anabledd dysgu; anghenion synhwyraidd; mudo a cheisio lloches; tlodi; oedolion neu blant mewn perygl o niwed neu gamdriniaeth; plant mewn angen; anawsterau sy'n ymwneud ag addysg; statws grŵp ethnig neu grŵp lleiafrifol arall; ymddygiad troseddol; diogelu'r cyhoedd

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Gwerthoedd

Glynu wrth y codau ymarfer rheoleiddiol sy'n gymwys i weithwyr cymdeithasol, a'r gwerthoedd sydd wedi cael eu mewnosod ynddynt

Sgiliau

- 1 Cyfathrebu mewn modd agored, cywir a dealladwy
- 2 Addasu cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd
- 3 Hwyluso defnydd pob unigolyn o iaith a dull cyfathrebu dewisol
- 4 Cynnal ymddiriedaeth a hyder unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau
- 5 Gweithio'n effeithiol gyda'r rheiny sydd â safbwyntiau neu werthoedd sy'n gwrthdaro â'ch rhai chi
- 6 Trafod gydag eraill i gyflawni cytundeb mewn sefyllfaoedd cymhleth
- 7 Herio eraill, lle bo angen, mewn ffyrdd sy'n debygol o gyflawni newid
- 8 Cymhwyso meddwl beirniadol i wybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau
- 9 Dadansoddi a chyfosod gwybodaeth gymhleth
- 10 Cymhwyso meddwl creadigol i ddatrys problemau cymhleth
- 11 Llunio barn broffesiynol ynghylch sefyllfaoedd cymhleth
- 12 Defnyddio eich sgiliau rhyngpersonol a sgiliau a gwybodaeth arall fel adnodd
- 13 Cymhwyso ymagweddau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn
- 14 Cydbwyso canlyniadau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn â lles pobl eraill
- 15 Ymarfer pendantrwydd, grym ac awdurdod mewn ffyrdd sy'n gydnaws â gwerthoedd gwaith cymdeithasol
- 16 Cael mynediad at systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu a'u defnyddio i gasglu, storio a lledaenu gwybodaeth
- 17 Cael mynediad at oruchwyliaeth a chymorth proffesiynol a'u defnyddio mewn sefyllfaoedd y tu hwnt i'ch gwybodaeth neu'ch profiad chi
- 18 Defnyddio sgiliau ymchwilio
- 19 Cymhwyso meddwl beirniadol er mwyn myfyrio ar eich ymarfer eich hun
- 20 Cyfosod gwybodaeth ac ymarfer

Cysylltiadau â SGC eraill

Mae'r SGC hon yn tanategu pob SGC Gwaith Cymdeithasol arall.

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Cysylltiadau Allanol

Mae'r SGC hon yn cysylltu â chodau ymarfer rheoleiddiol sy'n berthnasol i weithwyr cymdeithasol.

SCDSW5

Rheoli materion moesegol, penblethau a gwrthdaro

Datblygwyd gan Sgiliau Gofal a Datblygu

Rhif y fersiwn 1

Dyddiad cymeradwyo HYDREF 2011

Dyddiad adolygu mynegol EBRILL 2014

Dilysrwydd CYFREDOL

Statws GWREIDDIOL

Sefydliad gwreiddiol Sgiliau Gofal a Datblygu

URN gwreiddiol SW5

Galwedigaethau perthnasol Gweithiwr Cymdeithasol

Cyfes Gwaith Cymdeithasol

Allweddeiriau materion; penblethau; gwrthdaro